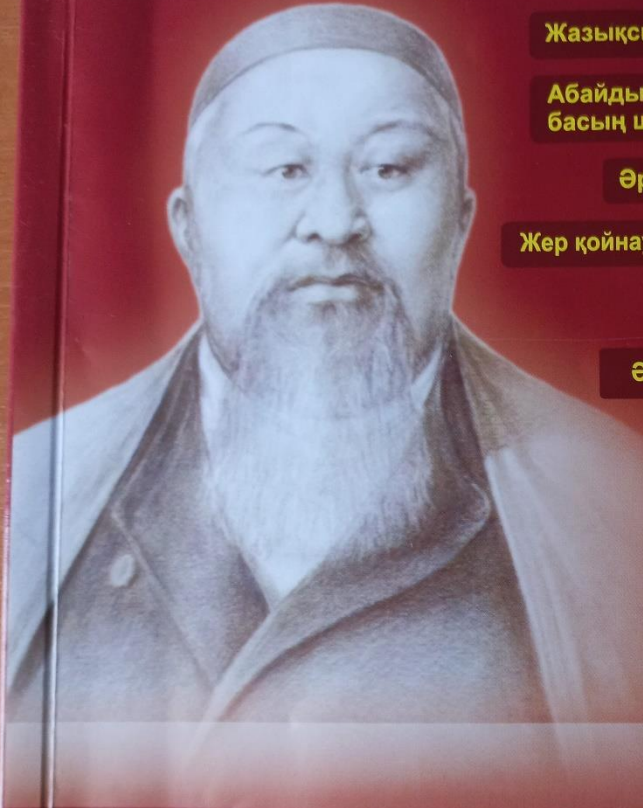

*Biriñdi, qazaq, biriñ dos
Kórmeseñ, istiñ bári-bos*

Абайтану....3

Жазықсыз жазаланғандар.....17

Абайды оқы, таңырқан,
басың шайқа.....33

Әр өлеңі бір әлем....37

Жер қойнауынан жеткен мұра....42

Таным...54

Әдебиет әлемі.....60

Өлмейтұғын артына
сөз қалдырған.....74

Абай

ABAI 1.2023

*Жангара
ДӘДЕБАЕВ,
Әл-Фараби атындағы
Қазақ ұлттық университеті
жанындағы Абай ғылыми-зерттеу
институтының директоры,
филология ғылымының докторы,
профессор*

АБАЙДЫҢ КӨРКЕМДІК ӘЛЕМІ

Жалғасы. Басы журналдың 2022 ж.

№ 6 санында.

2. Мән мен мағына

Әдебиеттануда өлең мәтінінің мағыналық-құрылымдық жүйесіне, әдеби шығарманың көркемдік әлеміне жанаша деңгейде, дәстүрлі қалыптан өзгеше тұрғыда баға беру бар. Әдетте басты зерттеу пәні ретінде қабылданатын сөз, сөз тіркесі, сөйлем, образ, образдылық секілді дәстүрлі поэтикалық категориялар бұл ретте көркемдік әлем семантикасының табиғатын танытар қызметіне қарай саралана бастады. Көркемдік әлем өрісіндегі әрбір құбылыс оның мазмұндық-мағыналық құрылымын түзуші, сабақтастырушы, байланыстырушы фактор деңгейіне дейін көтеріле алғанда өзінің көзден таса ерекше қырын, тереңдегі табиғатын аша алады. Ондай жағдайда тілдік бірлік өзінің тура немесе бұрма, не болмаса тереңдегі жасырын мағынасымен көркемдік әлемнің семантикалық-құрылым жүйесі беретін мазмұн-мағынаның басты ұйыстырушы, байланыстырушы, жинақтаушы тетігіне айналады.

Сабырсыз, арсыз, еріншек,

Көрсе қызар, жалмауыз.

Сорлы қазақ сол үшін

Алты бақан, ала ауыз [2, 80]. -

деген жолдарда өмірдің, адам өмірінің шындықтары шынайы көрініс тапқан.

МАЗМҰНЫ

Абайтану

Ж. Дәдебаев. Абайдың көркемдік әлемі.....	3
---	---

Жазықсыз жазаланғандар

Ж.Бектуров. «Спаситель мой – Абай».....	17
Абайға алғыс.....	19
Ж.Катаева. Ж.Бектуров как почитатель великого Абая.....	27

Абайды оқы, таңырқан, басың шайқа

Алмагамбетова, Т.Молдағалиев, Н.Оспанова, Н.Сексенбаева, А.Ермекбаев. Творчество Абая как инструмент психотерапевтического воздействия.....	33
--	----

Әр өлеңі бір әлем

А.Омаров, М.Омаров. «Кейде есер көңіл құрғырың» өлеңіне үңілсек.....	37
---	----

Жер қойнауынан жеткен мұра

А.Қасым. Мың жылдық тарихы бар шаһар.....	42
---	----

Таным

И.Нимрих. Кішкентайды үлкейтті.....	54
М.Штурм. Бұрандалы бутсы.....	57

Әдебиет әлемі

Ә.Ыбырайымұлы. Қат-қабат.....	60
-------------------------------	----

Өлмейтұғын артына сөз қалдырған

А.Исин. «Қаздауысты Қазыбек» поэмасы.....	74
И.Биназарұлы. Қаздауысты Қазыбек.....	81